

STURCZ ZOLTÁNNÉ

Pesterzsébet Kossuth Társasága

A kossuthi és az 1848–49-es hagyományápoló munka összefogására és támogatására jött létre társadalmi szervezetként, 1992-ben a Kossuth Társaság. Tagjaink vállalják a Kossuth-évfordulók, illetve az 1848–49-es polgári forradalom és szabadságharc évfordulóinak megünneplését, a korszak minél mélyebb megismerését. Társaságunk a hagyományápoló munka részeként Kossuth Lajos életével, munkásságával, valamint a korszakkal kapcsolatos pályázatokat, vetélkedőket, előadásokat és egyéb rendezvényeket hirdet meg, illetve szervez. Segíti a témához kapcsolódó történelmi, helytörténeti munkák kiadását, relikviák gyűjtését, a gyűjtött anyag kiállításon való bemutatását. Kezdeményezzük a Kossuth Lajos nevét viselő intézmények és civil szervezetek együttműködését a hagyományápolás ügyében. Így tagja vagyunk a Kossuth Szövetségnek, mely országos szinten fogja össze, támogatja a Kossuth-szervezetek munkáját. A Kossuth Társaság vállalja a nemzeti tudat és a hazafiság jegyében az ifjúság nevelését, a hagyományok ápolását, a kulturális és települési (pesterzsébeti) értékek megőrzését, gazdagítását.

Szeretnénk az előbb felsorolt céloknak, a hagyományápolásnak, a történelem iránti érdeklődésnek minél több fiatal és felnőttet megnyerni. *„Légy magad is olyan, mint amilyenek fiaidat látni szeretnéd!”* – ez a Deák Ferenc idézet illik céljainkhoz, tevékenységünkhöz.

Nézzünk vissza múltunkba – az idézetek Bogvirka Emil elnöki beszámolójából származnak: *„Az 1990. március 15-én alakult Kossuth Alapítvány (mely sajnos napjainkra megszűnt), a kossuthi és vele az 1848–49-es hagyományápoló munka népszerűsítésére, ennek megua-*

lósítására, szorosabb szervezeti és személyi kapcsolatok kiépítését határozta el. A szervezeti építőmunkát az elsők között vállalták Pesterzsébet – az egykori Kossuth-falva – helytörténészei, pedagógusai, lokálpatriótái. Részvételükkel alakult meg 1992 tavaszán a Kossuth Társaság.”

Érdemes megemlíteni alapító tagjainkat: dr. Bényi Árpádné, Karpov Károlyné, dr. Bogyirka Emil, Gavlik István, Molnár Gábor, S-né Dévald Andrea, Máté János, Gyöngyösi Rózsa, dr. M. Pásztor József, dr. Tóth József és Zsebedits Lívია. A Budapesti Históriákon tartott előadóstüntön a Kossuth Társaság korábbi elnökei is jelen voltak: dr. Bogyirka Emil a Pesterzsébeti Múzeum egykori igazgatója és Gavlik István, az országos Kossuth Szövetség örökös tiszteletbeli elnöke. 1997 és 2001 között dr. Bényi Árpád látta el Társaságunk elnöki tisztségét, engem lemondása után, 2001-ben választottak meg elnöknek.

„A Kossuth Társaság megalakulása után először a Kossuth Alapítvánnyal, majd az 1993-ban megalakult Kossuth Szövetséggel közösen országos pályázatot és vetélkedőt, versmondók, prózamondók, néptáncsoportok, kórusok és színjátszók versenyét, történelmi vetélkedőt szervezett. A versenyeken, illetve a vetélkedőkön a Társaság tagjai játéktekvezetőként, vagy zsűritagként vettek részt.” Kezdetben a Kossuth Társaság és a hathatós ténykedésével felcseperedett Kossuth Szövetség munkája között nagy volt a kapcsolódás, személyekben és programokban egyaránt. 1994-től minden évben rendszeresen részt vettünk a szövetség országos rendezvényein, mint például a Kerepesi úti temetőben a Kossuth-mauzóleum előtti megemlékezéseken, koszorúzáson, gyertyagyújtáson, a szeptemberi Kossuth-emlékünnepeken, illetve a nyári országos Kossuth-táborok szervezésében.

1994-ben, az államférfi és politikus halála századik évfordulójának tiszteletére rendezett országos vetélkedőn tagjaink – a feladatok összeállításától a szervezőmunkán keresztül, az országos döntő megrendezéséig – sok feladatot vállaltak fel. Az országos szövetséggel napjainkban is szoros a kapcsolat. Sok tagunk egyben a Kossuth Szövetségnek is tagja, illetve az egyesületünk is az, valamint a szövetség alelnökei között dr. Bényi Árpádné és dr. Sturcz Zoltánné képviseli a Kossuth Társaságot.

1995-től a Kossuth Társaság vezetése kiegészült, s egyre több helyi programban vettünk részt, illetve önálló programok szervezésébe kezdünk. 1995-ben részt vállaltunk a Tinnyén rendezett országos Kossuth-

emlékünnepeken létrejött Kossuth-díjasok Baráti Köre alapításában. 1996-ban közvetlenebb kapcsolat alakult ki a pesterzsébeti Vécsey Láközösségi Körrel, majd a Polgári Szövetség Pesterzsébetért Egyesület vezetésével. A következő években növeltük tagságunk létszámát. Dr. Bényi Árpád elnöksége alatt, személyiségének, kommunikációs készségének, kapcsolatrendszerének köszönhetően több mint 120-ra emelkedett tagjaink száma. Köszönhető annak is, hogy „tagozatokat” hozott létre: nyugdíjas és különböző iskolák (Stromfeld, József Attila, Varga Jenő Szakközépiskola, Budapest Külkereskedelmi Középiskola) tagozatait, s a tagozatok összefogására keresett vezető tagokat. A terv szerint ezek a tagozatok részben önállóan, részben közösen működtek volna. A tagtoborzás jól sikerült, népszerűvé tette a Kossuth Társaság céljait, programjait. „Kossuth és a 48–49-es hősök nyomában” címmel szerveztük az első kirándulásunkat Monokra, majd Ceglédre, Ópusztaszer és környékére. 2001-től minden évben kirándultunk: Komárom-Komárnóba – Klapka tábornok csatáinak színhelyére; Tinnye és környékére – ahol is Kossuth élt és birtokot vásárolt; Isaszeg-Kóka-Tápióság útvonalon – Tápióbicske határában találtunk 48–49-es gyereksírokat, a szabadságharcban elesett gyermekhonvédek sírjait; Pápa és környékére – Pápa közelében megtekintettük a csárdapusztai kápolnát, ahol Kossuth Lajos és Meszlényi Terézia összeházasodott; Hódmezővásárhelyre – itt a Dél-alföldi Hagyományörző Kossuth Társaság programjain vettünk részt. A kirándulásokon Zaj Ferencné választmányi tagunk vállalta rendszeresen az „idegenvezető” feladatát. Tervezünk egy pozsonyi és egy torinói utazást, és persze még sok szép magyarországi hely felkeresését: így Balatonfüred is a kirándulási tervben van – mindenki kíváncsi a felújított kaszinóra, ahol Kossuth Lajos táncolt az Anna-bálon, s ivott a későbbiekben róla elnevezett gyógyforrás vizéből.

Társaságunk egyik legrangosabb programja lett 1999-től a Kossuthszónoklatverseny. Korábban a Kossuth Szövetség (dr. Bényi Árpádné), és a Széchenyi Kör által (Kazy Zsámbok Gizella szervezésében) rendezett évenkénti versenyekbe kapcsolódtunk be, és mindig gondban voltunk, kit küldjünk az országos versenyre. Az első felhívásunk és kerületi versenyünk óta egyre több pesterzsébeti, vagy itt tanuló diák jelentkezik a kerületi versenyre, az általános iskolák 7–8. osztályából és a középiskolákból. 10–15 pedagógus készíti fel a diákokat. Vannak visszatérő ver-

senyzőink és felkészítő tanáraink, akik megszerették ezt a programunkat. Hét év alatt mintegy 120 diák és több mint harminc tanár foglalkozott Kossuth és kortársai veretes, szép szövegeivel. Az utóbbi években az országos versenyre delegált versenyzőink az első hat hely valamelyikén végeztek, a színészek, előadóművészek alkotta zsűri döntése alapján. A szónoklatversenyt dr. Sturcz Zoltánné kezdte szervezni. 2001-től Weidinger Mária választmányi tag segíti a verseny lebonyolítását.

A Kossuth Társaság rendszeresen kap segítséget a Kossuth és az Apáczai Kiadótól. Ennek köszönhetően tudjuk jutalmazni a versenyben résztvevő diákokat és a felkészítő tanárokat. A versenyt a Csili Művelődési Központ is támogatja: a helyszínnel, oklevelekkel, meghívókkal, emléklapokkal, valamint Várhalmi András, a művelődési központ igazgatója és Lehoczki Henrikné Emese kulturális munkatárs közreműködésével.

2001-re a pesterzsébeti önkormányzat segítségével elkészült a Kossuth-emléktábla, melynek megvalósítását a Kossuth Társaság szorgalmazta dr. Bogyirka Emil kutatásai alapján: Kossuth Lajosnak Biroy Mihály, lokálpatrióta, régi honvéd, Kossuth-falva területén egy háztelket adományozott. Ezt a telket Kossuth felajánlotta egy 1848-as honvéd özvegyének, Sebes Emilnének. Minderről dr. Bogyirka Emilnek a Kossuth Lajos emléke Pesterzsébeten című könyvéből tájékozódhatunk. Sebes Emilről pedig Karacs Zsigmond előadásából szerzett tudomást tagságunk. A Kossuth-telken épült ház oldalára szerettük volna elhelyezni az emléktáblát. A helyrajzi számok alapján azonban nem lehetett pontosan meghatározni a házat, ezért a képviselőtestülettel egyetértésben az emléktáblát a Kossuthfalván található Szent Lajos plébániatemplom részsűjében helyezte el az önkormányzat. Ennél az emléktáblánál koszorúzunk minden évben, Kossuth Lajos születésnapján. Ugyancsak minden nemzeti ünnepen, illetve az aradi vértanúk napján koszorúzunk a kerületi civil szervezetekkel együtt a Vécsey lakótelepen, illetve a városháza előtt álló Kossuth-szobornál.

Kossuth születésének kétszázadik évfordulóján, 2002-ben a szövetség által meghirdetett országos Kossuth-vetélkedő elődöntőjének területi selejtezőjét bonyolítottuk le a Varga Jenő Közgazdasági Középiskolában. Szeptemberben a Gaál Imre Galériában Krámer Iván magángyűjtő, a Kossuth Szövetség ügyvezető elnökének Kossuth-gyűjteményéből kezdeményezésünkre és támogatásunkkal kiállítást rendezett. Ekkor

kezdődött a Pesterzsébeti Pedagógiai Intézettel a szorosabb együttműködésünk: az intézet hol az előadásokra segít szervezni hallgatóságot, hol helyet ad az előadásnak, hol pedig a zsűrizni jönnek munkatársaik, illetve a Kossuth Társaság tagjait kéri fel az intézet zsűrizésre.

A Pesterzsébeti Múzeummal is nagyon jó az együttműködésünk: a múzeumban van a székhelyünk, és a Gaál Imre Galériában tartjuk választmányi üléseinket, közgyűléseinket, illetve rendezvényeink többségét.

2004-ben házigazdái voltunk Pesterzsébeten a Kossuth Szövetség országos nagyválasztmányi ülésének: a Csili Művelődési Központ adott nekik helyet, és a kerület vezetői jelenlétükkel is támogatták a rendezvényt.

Népszerűek még a budapesti sétáink: a reformkor és az 1848–49-es emlékek megtekintése. Volt olyan iskolai osztály, amely osztálykirándulás szinten kérte ezt a programot. A belvárosi sétát 2005-ben Zaj Ferencné vezette.

Az utóbbi néhány évben dr. Pejach István és prof. Zachar József történészt kértük fel egy-egy előadásra, amelyen alkalmanként 60–80 hallgató vett részt.

A Kossuth Társaság évente két közgyűlést tart, és kéthavonta ülésezik a tíztagú választmánya. Ezek tagjai között pedagógus, jogász, gazdasági szakember, munkás, múzeumigazgató, vállalkozó egyaránt található – többségük már nyugdíjas. Tervezzük a Társaság közhasznú szervezetté alakítását. Választmányi üléseink nyíltak, ezekre előadásokkal is készülnek tagjaink. Így hallgathattuk meg például dr. Sturcz Zoltán egyetemi docenstól az „Oktatásnyelvi és nyelvoktatási kérdések 1848–49-ben”, dr. Bogyirka Emil egykori múzeumigazgatótól a „Pesterzsébet névváltozásai”-t, dr. Bánfalvi Gábortól „Az 1848–49-es szabadságharc emberközéleben előadásokat. Társaságunk 2007-ben lesz 15 éves. Ekkor egy ünnepélyes közgyűlés keretében tervezzük Komoróczy László alpolgármesternek a „Kossuth-kultusz ápolása kerületünkben” és Gavlik Istvánnak a „Kossuth – a díszpolgár” című előadások tartását.

A Kossuth Társaság a kerület Civil Fórumának tagja. Elnöke rendszeresen képviseli a fórum rendezvényein, illetve dr. Bényi Árpád elnöklése idején a kerületi képviselő testület mellett működő tanácsadó testület, a magisztrátus tagja is volt a Társaság elnöke. Az utóbbi években Kovács Eszter, majd alpolgármesterré választása után Kristyánné Aknai

Erzsébet a civiltanácsnok. Társaságunk jó kapcsolatot tart a többi pest-erzsébeti civil szervezettel, így a Pesterzsébeti Városvédő Csoport programjainak rendszeres látogatója a Kossuth Társaság néhány tagja.

A civil szervezetek minden, nálunk is jelentkező „gyermekbetegsége” ellenére sikeresnek tartjuk munkánkat. Tervezzük az alapító okiratunk módosítását, hogy az 1%-okhoz hozzájuthassunk, hogy több felé tudjunk pályázni, így talán kevesebb anyagi gondunk lesz. Tagjaink mozgósítása sokszor nehézségekbe ütközik. Többen már betegséggel küzdenek, ezért is próbáljuk fiatalítani tagságunkat. Szeretnénk szorosabbra fűzni kapcsolatainkat a kerületi iskolák tanáraival, diákjaival. Jó lenne, ha a jövő generációk is tisztelnék nemzeti múltunk jelentős személyiségeit, azok harcait, példát vennének hazaszeretetükről.

A Kossuth Társaság szellemiségét példázza a következő Kossuth-idézet: *„...van a nemzetnek becsületében egy morális erő, melyet fenn kell tartani minden áron, mert az fejlesztheti ki a materiális erőnek kétszeresítését és sokszorosítását is, ha szükséges. Amely nemzet ezen kincset nem őrizte meg, annak alig lehet jövődjé.”*